

Tidsplan for Femern Bælt-projektet kyst-kyst, april 2012

1. Baggrund

Femern A/S har i april 2012 udarbejdet en revideret tidsplan for Femern Bælt-projektet, som tager højde for de udfordringer, der er forbundet med at få et godkendt et stort og kompliceret infrastrukturprojekt i både Danmark og Tyskland.

Tidsplanen beskriver, hvordan de tre primære processer, som skal være gennemført inden anlægsarbejdet kan igangsættes, hænger sammen. Det drejer sig om:

- Den danske myndighedsgodkendelse
- Den tyske myndighedsgodkendelse
- Udbudsprocessen

Tidsplanen indeholder desuden Femern A/S' vurdering af, hvor lang tid de forskellige processer vil tage. Denne vurdering er baseret på Femern A/S' egne analyser, drøftelser med selskabets rådgivere samt drøftelser med de danske og tyske myndigheder.

Revisionen af tidsplanen har alene omfattet projekteringsfasen. Femern A/S mener således fortsat, at selve anlægget af den faste Femern Bælt-forbindelse vil tage 6½ år for en sænk-tunnelløsning.

2. Redegørelse for vigtige milepæle og processer i projekteringsfasen

De tre processer, som skal være gennemført, før anlægsarbejdet kan sættes i gang, hænger sammen og vil kunne påvirke hinanden i løbet af det videre arbejde. Processerne bygger på det samme grundlag i form af skitseprojekter (conceptual designs) for bro og tunnel samt de hidtil gennemførte miljø- og sikkerhedsvurderinger mv. F.eks. skal der være overensstemmelse mellem de oplysninger, der indgår i den danske og tyske myndighedsansøgning, selvom formen og detaljeringsgraden er forskellig. Og der skal være overensstemmelse mellem det projekt, som selskaber søger om at få godkendt og det projekt, som sendes i udbud.

Tidsplanen er baseret på sammenhængen mellem de forskellige processer og de bindinger, der eksisterer mellem dem.

Det er bl.a. lagt til grund, at udbudsprocessen først igangsættes, når den danske VVM-redegørelse er offentliggjort, så der sikres overensstemmelse mellem det ansøgte projekt og det udbudte projekt. Ligesom det er forudsat, at den danske VVM-proces først startes, når der er opnået enighed mellem Femern A/S og Landesbetrieb Straßenbau und Verkehr Lübeck (LBV Lübeck), der er medansøger på projektet i Tyskland, om indholdet af det ty-

ske ansøgningsmateriale. Dette skal sikre, at der er overensstemmelse mellem den danske og den tyske myndighedsansøgning.

Bindingerne mellem de tre processer indebærer en risiko for, at en forsinkelse i én proces vil kunne føre til, at de øvrige processer forsinkes tilsvarende.

Nedenfor redegøres for de vigtigste processer og milepæle i den reviderede tidsplan for kyst-kyst projektet. En illustration af tidsplanen findes i bilag 1, hvor bindingerne mellem de tre processer er vist med pile.

Den danske godkendelsesproces

I den reviderede tidsplan forudsættes VVM-høringen i Danmark igangsat medio maj 2013. Dette er ca. 1½ måned efter, at de tyske ansøgningsdokumenter er indleveret til granskning hos den godkendende myndighed i Tyskland, Landesbetrieb Straßenbau und Verkehr i Kiel (LBV Kiel). Det vurderes således at være hensigtsmæssigt, at den danske godkendelsesproces først igangsættes, når der er skabt en stor grad af sikkerhed for indholdet af det tyske ansøgningsmateriale.

Anlægsloven forudsættes fremsat i oktober 2014 og vedtaget ultimo 2014. Det er forudsat, at Folketinget i forbindelse med lovbehandlingen vil modtage opdaterede oplysninger om anlægsøkonomien i projektet baseret på egentlige tilbudspriser, for så vidt angår arbejdet med at etablere selve sænketunnelen, herunder det marine gravearbejde samt tilslutningsanlæggene på land.

Den tyske godkendelsesproces

Arbejdet med at færdiggøre det tyske ansøgningsmateriale i samarbejde med medansøgeren på projektet, LBV Lübeck, forventes at være afsluttet 1. april 2013. Ansøgningen om projektgodkendelse forventes herefter indsendt til granskning hos den godkendende myndighed, LBV Kiel. Efter indarbejdelsen af eventuelle bemærkninger fra LBV Kiel forventes den endelige tyske ansøgning fremsendt til LBV Kiel primo august 2013.

Det forudsættes, at myndighedsgodkendelsesprocessen har en varighed på 18 måneder, således at den tyske godkendelse finder sted januar 2015.

Udbudsprocessen

Prækvalifikationsprocessen planlægges igangsat 1. september 2012, og selve udbudsprocessen planlægges igangsat medio maj 2013, parallelt med igangsættelsen af VVM-høringen i Danmark.

Tidsplanen for udbudsprocessen er baseret på, at udbud gennemføres ved en såkaldt konkurrencepræget dialog. Det indebærer, at udbudsprocessen er opdelt i forskellige faser. Først indhentes foreløbige tilbud, hvor de prækvalificerede entreprenører beskriver, hvordan de teknisk vil løse opgaverne, men uden en prisfastsættelse. Disse bud forventes modtaget i december 2013.

Herefter gennemføres en dialogfase, der løber frem til udgangen af juni 2014. Formålet med dialogfasen er bl.a. at skabe mulighed for at indarbejde innovative idéer fra entreprenørerne i det endelige udbudsmateriale, samt sikre en klar beskrivelse af grænsefladerne mellem de forskellige kontrakter.

Efter dialogfasen skal entreprenørerne aflevere bindende tilbud med priser, hvilket forventes at ske i september 2014. Det er priserne fra denne budrunde, som vil danne grundlag for de opdaterede oplysninger om projektets anlægsøkonomi, som vil tilgå Folketinget i forbindelse med behandlingen af anlægsloven.

Kontraktindgåelsen vil først ske, når godkendelsen er på plads i både Danmark og Tyskland. Da det ikke kan udelukkes, at der i godkendelserne vil blive stillet yderligere krav til projektet, herunder i forhold til håndteringen af projektets miljøpåvirkninger, er der afsat tid til at gennemføre en ny dialogrunde med de bydende entreprenører. Formålet med denne dialog vil være at afklare, hvorvidt der er behov for at justere kontraktgrundlaget, herunder prissætningen, for at tage højde for myndighedskravene. Dialogen, der forudsættes gennemført i februar-marts 2015, vil alene omhandle håndteringen af myndighedskrav, og forventes derfor ikke at få større betydning for projektets anlægsøkonomi.

Selve kontraktunderskrivelsen forventes at ske i maj 2015.

Risikovurdering

Femern A/S vurderer, at tidsplanen er realistisk, men fortsat ambitiøs. Selskabet anser det for nødvendigt at opretholde et tidspres både internt i organisationen og i forhold til eksterne samarbejdspartere med henblik på at få gennemført godkendelsesprocessen så hurtigt som muligt.

Som følge af de mange forhold, som ligger helt eller delvist uden for selskabets kontrol, vil der være en risiko for, at processen vil tage længere tid, end der er afsat i tidsplanen. Dette gælder ikke mindst i forhold til godkendelsesprocessen i Tyskland, hvor der er en række særlige udfordringer:

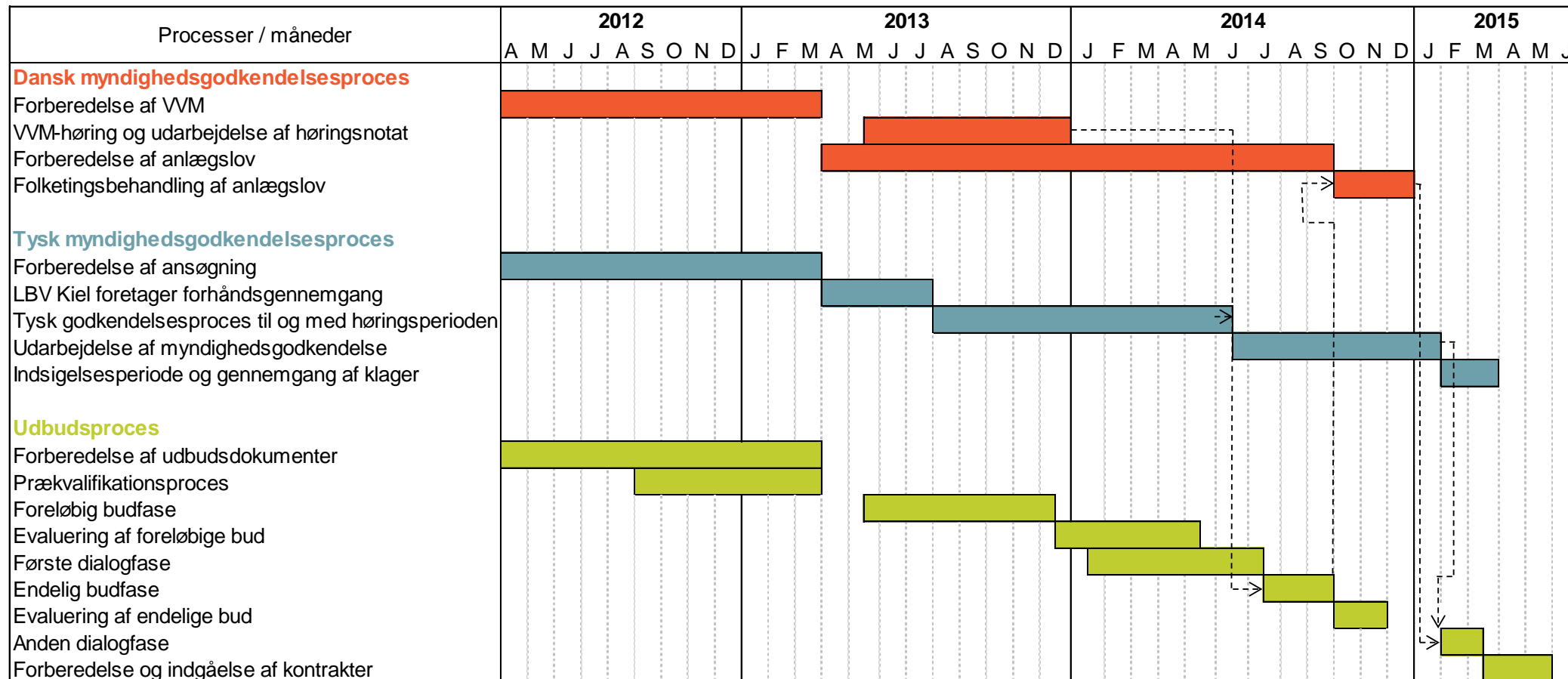
- Femern A/S er ikke eneansvarlig for udarbejdelsen af det tyske ansøgningsmateriale. I henhold til tysk lovgivning kan alene tyske myndigheder søge om at få godkendt et vejprojekt på tysk territorium. Det indebærer, at ansøgningen, for så vidt angår vejdelen i Tyskland, formelt skal indleveres af det slesvig-holstenske vejdirektorats afdeling i Lübeck (LBV Lübeck) på baggrund af et projektgrundlag udarbejdet af Femern A/S.
- Projektet skal opfylde både tyske og danske krav, hvilket skaber behov for koordination mellem selskabet og myndighederne i begge lande for at sikre, at det er det samme projekt, som godkendes i begge lande. Tidsplanen forudsætter således myndighedernes aktive medspil.
- Der er ikke tidligere i Slesvig-Holsten gennemført et så stort og kompleks projekt, der berører det marine område. Derfor kan det ikke udelukkes, at der kan opstå problemstillinger, som ikke tidligere har været behandlet af myndighederne. Dette vil kunne indebære, at godkendelsesprocessen vil kunne tage længere tid end forudsat.

Femern A/S vil arbejde målrettet på at reducere risikoen for, at dette vil blive tilfældet, men det er ikke muligt at eliminere risikoen for yderligere forsinkelser, særligt ikke for så vidt angår forhold, som selskabet ikke selv er herre over. Erfaringerne fra godkendelsen af andre store infrastrukturprojekter i Tyskland viser således, at det kan være vanskeligt på forhånd at vurdere, hvor lang tid godkendelsesprocessen vil tage.

Det skal for god ordens skyld nævnes, at der ikke i den foreliggende tidsplan er medtaget eventuelle forsinkelser som følge af klage- eller ankesager i forbindelse med myndigheds-godkendelsesprocessen i de to lande eller klagesager i forbindelse med udbudsprocessen.

Bilag 1.

Tidsplan for forberedelsen af den faste forbindelse over Femern Bælt

Forventet åbning: Ultimo 2021.